

Drenthe Beweegt!

provincie Drenthe

Meedoen en kansen krijgen

Provinciale Sportagenda 2006-2008

WAT
BEWEEGT
JOU?

DRENTHE
BEWEEGT

Drenthe Beweegt!

Meedoen en kansen krijgen

Provinciale Sportagenda 2006-2008

WAT
BEWEEGT
JOU?

DRENTHE
BEWEEGT

A stylized black silhouette of a person jumping or running, positioned between the words 'DRENTHE' and 'BEWEEGT' in the main title.

Gedeputeerde staten van Drenthe
November 2006

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Drenthe

Inhoud

	Voorwoord	5
1	Inleiding	6
2	Ontwikkelingen	8
3.	Rollen en verantwoordelijkheden	12
4	Provinciale speerpunten 2006-2008	16
1.	Programma Stimulering buurt, onderwijs en sport	16
2.	Programma Sportstimulering en sportpromotie	16
3.	Programma Verbinding sport en gezondheid	16
4.	Programma Versterking sportinfrastructuur	16
4.1	Programma Stimulering buurt, onderwijs en sport	17
4.2	Programma Sportstimulering en sportpromotie	19
4.3.	Programma Verbinding sport en gezondheid	22
4.4.	Programma Versterking sportinfrastructuur	24
5	Financieel kader	26
	Bijlagen	
1	Provinciale bijdrage per jaar aan vos-projecten Drentse gemeenten	30
2	Talenten en talentcentra	31

Voorwoord

Meer inwoners van Drenthe aan het bewegen krijgen! Dat is wat de provincie Drenthe met deze sportnota beoogt. De afgelopen jaren heeft de provincie Drenthe al veel geïnvesteerd in de sportinfrastructuur, veelal in nauwe samenwerking met andere partijen, zoals de Drentse gemeenten en SportDrenthe. Onze provincie biedt dan ook steeds meer mogelijkheden om je vrije tijd nuttig te besteden en om lekker actief bezig te zijn. Talloze sporters, met of zonder een beperking, ervaren dat dagelijks. In club- of verenigingsverband, maar ook daarbuiten. Duizenden Drenten zetten zich in voor hun sport en vereniging.

Helaas moeten wij aan de andere kant constateren dat er een grote groep is die «aan de kant» blijft staan. De provincie wil mensen stimuleren om meer te gaan sporten. Bijvoorbeeld door nauw met gemeenten samen te werken via de BOS-impuls, projecten waarbij de sportvereniging, de school en de buurt samenwerken om een passend en aantrekkelijk sportaanbod voor jongeren te realiseren.

En die samenwerking werpt haar vruchten af. Drenthe komt steeds meer op de kaart te staan als dé sportprovincie. Op dat succes willen wij voortbouwen. Bijvoorbeeld door nog meer grootschalige topsportevenementen naar onze provincie te halen, door de clubs of verenigingen te ondersteunen en door sporttalenten in hun ontwikkeling te begeleiden.

Maar de provincie wil meer. Overgewicht is ondertussen ook in Drenthe een probleem aan het worden. De jeugd beweegt veel te weinig. Bovendien bieden sport en beweging veel mogelijkheden om probleemjongeren bij activiteiten te betrekken.

Daarom vind ik het zo belangrijk dat iedere Drent bewust werkt aan een gezondere leefstijl. Voldoende bewegen - in welke vorm ook - is daarvan een vanzelfsprekend onderdeel. Ik roep dan ook iedere inwoner van Drenthe op om in beweging te komen, zodat wij een zo groot mogelijk effect kunnen bereiken. De provincie start zeer binnenkort met een grootscheepse campagne in Drenthe. Deze campagne zal dezelfde naam voeren als de nota die nu voor u ligt. Drenthe *beweegt!*, met als doel: laten zien dat er veel mogelijk is, dat sport en beweging leuk is en dat onze provincie bij uitstek de plek is om actief bezig te zijn!

Ik reken op de inzet van iedereen die bij sport en bewegen betrokken is!

Drenthe *beweegt!*, wat beweegt *jou*?

Namens gedeputeerde staten,

Anneke Haarsma

1 Inleiding

Sport is geweldig om te doen en om naar te kijken. Sport levert momenten van ontroering, euforie, inspanning. Sport maakt ons trots, zorgt voor erkenning en is bovenal gezond voor lijf en leden. Sport verbreedert, samen sporten geeft sociale binding en betrokkenheid. Sport speelt een grote rol bij de vorming en ontwikkeling van jongeren. Sport is daarnaast een grote bedrijfstak in Nederland, de maatschappelijke en economische betekenis van sport is niet te onderschatten.

De provincie Drenthe heeft de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in haar sportinfrastructuur. Samen met de Drentse gemeenten en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (vws) zijn er omvangrijke projecten gestart in de breedtesport. Wij hebben goede resultaten geboekt in de verbetering van onze sportinfrastructuur, bij de uitvoering van sportstimuleringsprojecten en bij de ondersteuning van de sportverenigingen.

Drenthe staat niet stil. Drenthe heeft ambities; Drenthe *beweegt!*

Er zijn verschillende ontwikkelingen gaande in onze provincie die extra aandacht verdienen. Zo is het aantal jongeren met overgewicht in Drenthe landelijk gezien het grootst.

De financiering van projecten die gestart zijn in het kader van de breedtesportimpuls eindigt in 2007. Daarnaast heeft vws de buurt, onderwijs, sport-regeling, kortweg de «BOS-impuls», gepresenteerd. Deze rijksregeling BOS biedt volop kansen en mogelijkheden om jongeren sportiever en gezonder te laten leven en om problematisch gedrag te voorkomen. Alle Drentse gemeenten op één na hebben projecten voor de BOS-impuls aangedragen.

De komende jaren willen wij niet alleen onze successen prolongeren, maar ook nieuwe initiatieven stimuleren en ondersteunen. Wij willen behouden wat is opgebouwd. Tot nu toe heeft de provincie Drenthe geen specifiek provinciaal beleid op het terrein van bewegen, sport, gezondheid en leefstijl geformuleerd. Wel hebben wij op hoofdlijnen onze ambities op het sociaal en maatschappelijk terrein beschreven in Mensen in het middelpunt, Provinciale sociale agenda 2005-2008 (MIM). Om onze ambitie met «Drenthe beweegt» te bereiken is een langere looptijd nodig. Met de ervaringen tot en met 2008 willen wij bouwstenen leveren voor onze nieuwe beleidsperiode vanaf 2009.

Wij vinden dat de tijd rijp is om extra te investeren in sport en bewegen. Wij willen een steviger impuls geven aan ons breedtesportbeleid. Daarom presenteren wij deze provinciale sportagenda voor de komende twee jaren die mede dient als uitvoering van ons sociaal beleid. Deze sportagenda beoogt een samenhangend en integraal beleid te zijn dat aansluit bij verschillende thema's en uitingen van sport. Het brengt in grote lijnen ontwikkelingen in kaart op het terrein van sport en beweging. De Provinciale sportagenda zal bijdragen aan de realisatie van ambities van andere sectoren van provinciaal beleid alsook een verbinding leggen met gemeentelijk beleid.

Wij zetten onze specifieke en actievare rol op het sportterrein uiteen en geven aan hoe wij - primair binnen het brede kader van ons sociaal beleid, Mensen in het middelpunt - maar ook in relatie tot bijvoorbeeld landelijk gebied, verkeer en vervoer en economie, een stevig aandeel gaan leveren aan een gezonde ontwikkeling van de (breedte)sport in de provincie Drenthe.

Wij willen een herkenbare partner zijn voor alle betrokken partijen, met hen samenwerken en instrumenten aanreiken om het behalen van gezamenlijke doelstellingen te vergemakkelijken. «Meedoen en kansen krijgen», is daarom ook ons motto voor onze Provinciale sportagenda, Drenthe *beweegt!*

2 Ontwikkelingen

Sport is per definitie dynamisch en beleid is niet statisch. Demografische veranderingen en maatschappelijke vraagstukken zijn bepalend waarop wij in de komende jaren ons beleid willen inzetten, extra op willen investeren en uitvoeren. In dit hoofdstuk beschrijven wij de meese relevante ontwikkelingen en belangrijkste trends op het terrein van sport.

Sport is laagdrempelig, er is voor ieder wat wils en kent nauwelijks sociale en/of culturele grenzen. Sport draagt bij aan de vorming van het individu als aan de sociale cohesie. In overheidsland wordt de bindende waarde van de sport gekoesterd. In de sport gaat het om aspecten als samenwerking, doorzettingsvermogen, verantwoordelijkheid. Persoonlijke grenzen worden verkend en verlengd. Tijdens het sporten worden normen en waarden aangeleerd. Sport draagt bij aan een verbeterd fysiek, geestelijk en sociaal functioneren.

Tijdsbesteding: Individualisme en zappedrag

Sport dringt door tot alle lagen, geledingen en uitingen in onze maatschappij. Sporten is voor de meeste mensen een vorm van vrijetijdsbesteding. De concurrentie om de vrije uren van de consument is de afgelopen decennia groter geworden. Tegelijkertijd lijkt men minder ruimte te hebben voor vrijetijdsbesteding¹. Gesteld kan worden dat de consument kritischer is geworden. Aan de ene kant is de consument passief; veel uren worden besteed aan televisie kijken of surfen op het internet. Aan de andere kant heeft de consument een groter aanbod om «uit te gaan». De beleving van sport is daaraan ook onderhevig.

De sportsector ontkomt niet aan het toenemende individualisme en consumentisme. Jongeren vertonen ook in de sport «zap»gedrag en de 24 uurseconomie laat van zich spreken. Het lid van de sportvereniging stelt zich meer op als de kritische consument die alleen een «uurtje komt sporten».

Drentse situatie

Als wij kijken naar de sportdeelname in de provincie Drenthe zien wij opvallende verschillen met landelijke cijfers². Ongeveer 53% van de Drentse bevolking in de leeftijd van 20 tot 49 jaar sport een of meer keren per jaar, landelijk is dit percentage hoger (68). Uit cijfers uit een recent landelijk onderzoek blijkt dat het aantal volwassenen dat voldoende beweegt³ tussen 2000 en 2004 is gestegen van 44% naar 51%⁴. Het aandeel van de Drentse bevolking dat voldoet aan deze norm ligt ongeveer op hetzelfde niveau.

Sportvereniging in een veranderende omgeving

Het blijkt dat mensen minder belangstelling hebben om zich te binden aan een vereniging. Factoren die hieraan bijdragen zijn een individualistische samenleving gecombineerd met een groter bestedingspatroon. Daarnaast bestaat er een groter aanbod vrijetijdsbesteding, maar is minder ruimte voor activiteiten in de vrije tijd.

De laatste decennia is er een verschuiving te zien geweest van minder competitiesport naar méér recreatiesport. Individualisering van de sportbeoefening (zoals fitness en nordic walking) is

---

1 Rapportage Sport 2003, onder meer pagina 21, Sociaal Cultureel Planbureau, 's-Gravenhage, 2003

2 Cijfers op basis van Sociaal Rapport Drenthe 2003, Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg, provincie Drenthe, 2003

3 NGGB-norm, dat wil zeggen ten minste 5 keer per week 30 minuten per dag

4 NGGB-norm, dat wil zeggen ten minste 5 keer per week 30 minuten per dag

een duidelijk waarneembare trend. De actieve deelname aan sportverenigingen loopt daardoor terug, terwijl de omvang van sport buiten verenigingsverband juist toeneemt.

Sport en bewegen wordt minder traditioneel.

Het sportaanbod dient steeds meer maatwerk te zijn. Sportverenigingen vinden het moeilijk om marktgericht te gaan werken, waarbij de vraag bepalend is en niet het aanbod.

Sportverenigingen zijn in toenemende mate onder druk komen te staan: zij ervaren knelpunten rond vrijwilligers, het ledenverloop, de beschikbare financiën en beschikbaarheid en kwaliteit van sportaccommodaties. Verenigingen worden genoodzaakt te professionaliseren.

Drentse situatie

In Drenthe spelen de sportverenigingen nog steeds een sleutelrol in de lokale verenigingsparticipatie⁵ en betrokkenheid binnen de dorpen. De provincie telt ruim 1.350 sportverenigingen. Gemiddeld genomen is ruim twee derde van de Drentse huishoudens met kinderen woonachtig in kleine dorpen lid van een vereniging.

De sportbeoefening in verenigingsverband is, landelijk gezien, sinds begin jaren negentig afgenomen. De Drentse situatie is niet anders. Begin jaren negentig was het percentage Drenten dat sport beoefende in verenigingsverband 57; thans wordt dit percentage geschat op zo'n 47.

5 "Werkelijk Waor" Onderzoek naar economische en sociale participatie en voorzieningengebruik door bewoners van kleine dorpen in Drenthe, onder meer pagina's 108-111, Verwey-Jonker Instituut, september 2004

Vrijwilligers in de sport

In het verenigingsleven draait het om de vrijwilligers. De vrijwilligers houden het sportaanbod bereikbaar voor iedereen. Onze provincie staat bekend om haar grote verenigingszin en de bereidheid van Drenten zich «om niet» in te zetten voor de buurt. Deze situatie wordt echter wel bedreigd. De sportwereld kampt met zowel een toenemend kwalitatief als kwantitatief tekort aan kader, waarbij ook een sterke vergrijzing waarneembaar is. De belasting voor het vrijwillig kader wordt zwaarder. Enerzijds worden er steeds hogere eisen gesteld aan het werk van de vrijwilligers, mede door de veranderende houding van «de consument», maar ook als gevolg van wet- en regelgeving door overheid en sportbonden. Anderzijds vermindert de animo om vrijwillig taken uit te voeren door het imago van het vrijwilligerswerk, door het hebben van een eigen maatschappelijke carrière en van andere vrijetijdsactiviteiten. Het is daarom van belang om creatief gebruik te maken van vrijwilligers door ze bijvoorbeeld gedurende een korte termijn op projectmatige wijze in te zetten. Nieuwe kansen kunnen bijvoorbeeld gevonden worden in samenwerking met het onderwijs of gebruikmaken van de kennis, kunde en faciliteiten van het bedrijfsleven (maatschappelijk betrokken ondernemen).

Sport, bewegen en gezondheid

Eén op de twee volwassenen in Nederland heeft overgewicht. De omvang van overgewicht in Nederland is de laatste vijftien jaar sterk gegroeid. Vaak heeft overgewicht een combinatie van oorzaken. Te energierijk eten, te weinig bewegen, een erfelijke aanleg of omgevingsfactoren zijn bekende oorzaken van overgewicht⁶.

Het is algemeen bekend dat geregeld sporten en bewegen een gunstig effect hebben op de fitheid, gezondheid, het welbevinden van mensen en dus een preventieve werking op het ontstaan van overgewicht. Niet alleen blijkt voldoende beweging door een actieve leefstijl een aantal ziekten, zoals suikerziekte en hart- en vaatziekten, te kunnen voorkomen, ook heeft bewegen een positieve invloed op het beloop van ziekten. Het overheidsbeleid wordt hier steeds meer op ingericht. Een breed scala van activiteiten wordt ondernomen om overgewicht bij mensen tegen te gaan. Goede voeding, actief sporten en bewegen worden gezien als onderdeel van de leefstijl van mensen.

Gerichte acties en campagnes worden hierop ontwikkeld om een gezonde(re) leefstijl te bevorderen.

Drentse situatie

Drenthe wijkt in negatieve zin niet af van het landelijke beeld. Van de Drentse inwoners in de leeftijd van 20 tot 65 jaar heeft 49% overgewicht. Een zorgelijke ontwikkeling is dat verhoudingsgewijs in onze provincie meer mensen zijn met ernstige vormen van overgewicht (obesitas) dan in de rest van Nederland. Het is opvallend dat het probleem van overgewicht in Drenthe al op jonge leeftijd speelt. Overgewicht blijkt ook een hardnekkig probleem te zijn: kinderen die op jonge leeftijd overgewicht hebben, hebben daar op latere leeftijd meestal nog mee te maken. De omvang van overgewicht is het sterkst gestegen onder kinderen van 5 en 6 jaar en onder de groep jongvolwassenen (20-34 jaar). Bijna 12% heeft een ernstige vorm van overgewicht, dat is 5% meer dan het landelijk gemiddelde. De omvang en ernst van overgewicht is relatief het grootst in Zuidoost-Drenthe. Er is een verband zichtbaar met achterstandsgroepen (lage opleiding en een laag inkomen).

---

6 Paragraaf gebaseerd op Inventarisatie van overgewicht en obesitas in Drenthe, Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg, provincie Drenthe, november 2005

Sport, recreatie en toerisme

Bij uitstek biedt de provincie Drenthe veel mogelijkheden op het gebied van sport en recreatie. Drenthe heeft volop de ruimte om in de natuur sportief bezig te zijn.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat de populariteit van individuele sporten als wandelen, fietsen, nordic walking, kanoën, skeeleren et cetera toeneemt in Drenthe.

De relatie tussen sportief bezig zijn en natuur, recreatie en toerisme wordt groter. Voor de beoefenaars is een voorzieningenaanbod als wandel-, fietspaden en kanoroutes nodig, die veelal door natuurgebieden lopen. Dat levert soms spanning op tussen de wens voor een mooie route en de zorg voor behoud van de natuur. Toerisme en sport wordt in de provincie Drenthe succesvol gecombineerd door bijvoorbeeld de Drentse Fietsvierdaagse.

Naast het deelnemen aan sportactiviteiten in georganiseerd verband zijn Drenten ook anderszins actief door in recreatief verband te sporten, bijvoorbeeld door veel te fietsen of te wandelen. Het percentage Drenten dat een keer in de week of vaker sportief beweegt ligt op 11, landelijk ligt dit op 21.

Omgeving en ruimtelijke ontwikkelingen

Verstedelijking en verdichting nemen steeds meer toe. Een tegenbeweging doet zich ook voor. Er is meer aandacht voor kwaliteit en leefbaarheid van de woonomgeving. Niettemin wordt ruimte voor sport schaars. Ook de laagdrempelige sport- en speelvoorzieningen in de wijken staan onder druk: er is steeds minder mogelijkheid voor kinderen om buiten te spelen en te sporten. Anderzijds worden steeds meer multifunctionele accommodaties gebouwd die tegemoetkomen aan de meer complexe en flexibele vraag naar activiteiten voor alle gezinsleden. Dit biedt kansen, bijvoorbeeld door het gebruik van dagarrangementen. Om aan de druk op de ruimte tegemoet te komen en in de wens naar een goede spreiding en kwaliteit van sportvoorzieningen, is samenwerking tussen en met gemeenten van belang. Maar ook creatieve vormen van samenwerken van organisaties kunnen in de regio tot oplossingen leiden.

Samenvattend

Drenthe biedt volop ruimte om actief bezig te zijn. Veel inwoners van Drenthe sporten regelmatig. Maar niet alle groepen nemen even vanzelfsprekend deel aan sport. Sportverenigingen zijn belangrijke ontmoetingsplekken in het sociale leven van «de Drent». De deelname aan sport ondervindt echter een grote concurrentie met andere vormen van vrijetijdsbesteding. De sportverenigingen, sterk afhankelijk van vrijwilligers, ondervinden problemen in het vinden en binden van nieuw kader. Daarnaast moeten de vrijwilligers steeds deskundiger worden.

Ook is er een specifiek probleem dat in onze provincie aandacht verdient. Het aantal kinderen en jongeren met ernstige vormen van overgewicht is verhoudingsgewijs het grootst in Drenthe.

3. Rollen en verantwoordelijkheden

In «de sport» zijn vele spelers actief. Een belangrijke speler is de sportvereniging. Dit is de plek waar gesport wordt, waar mensen elkaar ontmoeten en waar de competitie plaatsvindt. Dit hoofdstuk richt zich op de overheidsspelers en verschillende rollen en verantwoordelijkheden op het sportterrein. Het sportbeleid van de overheid wordt mede bepaald door de verdeling van verantwoordelijkheden en posities die verschillende overheden hebben ingenomen in het veld: het Rijk, gemeenten en provincies. Investeren in de sport is nu belangrijk. Vanuit welke rol de provincie Drenthe een bijdrage aan deze investering wil gaan leveren komt ook aan bod.

Rijk

Het Ministerie van vws is een belangrijke partner op het terrein van breedtesport, topsport, talentontwikkeling en de sportinfrastructuur. De beleidsnota's van vws; Langer gezond leven 2004-2007 en Tijd voor Sport, Bewegen, Meedoen en Presteren beschrijven deels het gezondheids- en sportbeleid van het Rijk.

Het Rijk richt zich op een aantal thema's:

- mensen moeten meer gaan sporten en bewegen ter verbetering van hun gezondheid;
- maatschappelijke activiteiten worden gestimuleerd en in dit verband is «de sport» een belangrijke ontmoetingsplaats;
- sportiviteit op het speelveld is belangrijk, het zich houden aan de spelregels is belangrijk;
- topsport is een belangrijke actor in het bevorderen van het imago van Nederland. Het is een bron van ontspanning en staat symbool voor ambitie en nationaal gevoel.

Integrale aanpak buurt en sport

Het kabinet is bezorgd over toenemend vandalisme en verveling in de wijk of buurt, het ongezonde leefgedrag, segregatie tussen verschillende groepen en het teruglopen van de binding in de buurt. Vanuit deze zorg heeft het kabinet verschillende initiatieven genomen waarin sport en vrijetijdsactiviteiten een belangrijke rol spelen. De breedtesportimpuls is er een van; deze rijksregeling loopt binnenkort af. Daarnaast is er operatie JONG, die als belangrijkste doel heeft uitval van jongeren te voorkomen.

In 2004 is de Tijdelijke stimuleringsregeling buurt, onderwijs en sport (BOS) door vws gepresenteerd. Met behulp van buurtgerichte sportactiviteiten wordt er gewerkt aan het terugdringen van achterstanden bij jongeren die zich voordoen op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding, sport en bewegen. Ook overlast door verveling wordt ermee bestreden. De integrale aanpak en samenwerking tussen onderwijs, buurtorganisaties en de sport staan erin centraal. Gemeenten zijn door vws uitgenodigd projecten aan te dragen die deze driehoeks aanpak voorstaan.

Daarnaast spelen landelijke koepelorganisaties als het NOC*NSF en het NISB een grote rol binnen de georganiseerde sport en breedtesport. De noodzaak van verbreding van de sport speelt een centrale rol in de plannen en projecten van deze organisaties.

Gemeenten

De gemeenten staan logischerwijs het dichtst bij de burger. Wat sportbeleid betreft is dit niet anders. Het primaat van het sportbeleid ligt bij de lokale overheid. De meeste sportactiviteiten spelen zich af binnen of op accommodaties die zich in de dorpen en steden bevinden. Gemeenten scheppen de voorwaarden waaronder het iedereen mogelijk wordt gemaakt te gaan sporten. Sportbeleid concentreerde zich bij gemeenten vooral op het sportaccommodatiebeleid en niet of in mindere mate op het voeren van een actief sportstimulerings- of breedtesportbeleid. Onder invloed van de breedtesportimpuls is dit echter aan het verschuiven. Meer en meer gemeenten hebben bijvoorbeeld een sportnota. Naast het sportaccommodatiebeleid komt steeds meer aandacht voor buurtsport, jeugdsport, en vrijwilligersbeleid.

Het belang van sport voor de provincie

Onze provinciale rol is erop gericht maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. In ons beleid is sport hoofdzakelijk onderdeel van het sociaal beleid en daarbinnen een instrument om participatie en maatschappelijke activering van inwoners van Drenthe te bevorderen. Dit typeert het Drentse beleid van de afgelopen jaren: sport en bewegen als methode voor het bereiken van maatschappelijke doelen. De provincie speelt hierin een verbindende rol tussen het lokale en het rijksniveau. Gezamenlijk willen wij inspanningen leveren gericht op de actievare mens in sport en beweging.

In de Provinciale sociale agenda 2005-2008, Mensen in het middelpunt, is vastgelegd waaraan wij de komende jaren willen werken. Onze inzet op het sportbeleid is verdeeld over de programmalijnen Opgroeien, Participatie en Parels van Drenthe.

Aangepast sporten

Het Harm Wiegman Weekend is een jeugdsportweekend dat vanaf 1995 jaarlijks plaatsvindt en onder andere door Sport-Drenthe wordt georganiseerd.

Het is genoemd naar dokter Harm Wiegman, die zich meer dan 25 jaar heeft ingezet voor sport voor kinderen met een beperking. Elk jaar nemen ongeveer 40 kinderen uit het noorden van Nederland deel aan dit sportweekend. Het is speciaal bedoeld voor kinderen van acht tot en met achttien jaar met een lichamelijke beperking. Ondersteuning wordt gegeven door professionele, sporttechnische begeleiders en hulpverleners. Naast het beoefenen van tal van sporten is er ook genoeg ruimte voor kennismaking en ontspanning.

In hoofdlijnen richten wij onze acties op de volgende onderdelen.

- Iedereen moet dezelfde kansen en mogelijkheden hebben om aan sport te kunnen doen.
- Stimulering van sportdeelname van met name jongeren, ouderen, nieuwkomers en werknemers. Daarnaast hebben wij specifiek aandacht voor mensen met lichamelijke of verstandelijke beperking.
- Ondersteuning van gemeenten bij het opzetten en uitvoeren van breedtesportprojecten en de buurt-, onder-wijs- en sportprojecten.
- In stand houden en versterken van de sportinfrastructuur.
- Ontwikkeling van een ondersteuningsnetwerk ten behoeve van de Drentse sporttalenten (talentcentra en talent-ondersteuning).
- Verdere profilering van de gehandicapten sport op topniveau.

SportDrenthe

SportDrenthe is als preferente organisatie de eerste uitvoerende organisatie van ons provinciaal breedtesportbeleid. De provincie maakt jaarlijks prestatieafspraken voor de te leveren producten door SportDrenthe. Met haar jarenlange opgebouwde ervaring en contacten met het veld, de sportorganisaties, sportbonden en sportverenigingen, is SportDrenthe goed in staat gebleken passende ondersteuning te bieden aan vooral verenigingen en gemeenten. Hoewel het takenpakket van SportDrenthe divers is, is verenigingsondersteuning de voornaamste taak van de organisatie.

De kerntaken van SportDrenthe zijn onder te verdelen in de volgende categorieën.

1. Sportstimulering

Sport onder de aandacht brengen van de Drentse bevolking en hen enthousiast maken om in beweging te blijven en/of meer te bewegen. Versterking van het breedtesportbeleid.

Daarvoor worden nieuwe methodieken bedacht en/of ingezet. Daarnaast genereert SportDrenthe op basis van haar deskundigheid aandacht voor doelgroepen die minder met sport bezig zijn, zoals allochtonen, ouderen, jongeren en zet haar activiteiten hiervoor in. Samen met NebasNSG worden activiteiten ontwikkeld en uitgevoerd voor mensen met een beperking.

2. Ondersteuning en advisering in beleid

Sportverenigingen en -organisaties in Drenthe worden ondersteund met het opzetten en formuleren van algemeen en specifiek beleid. Bijvoorbeeld op het terrein van aantrekken en behouden van vrijwilligers. Tevens adviseert SportDrenthe vanuit haar deskundigheid gemeenten en de provincie.

3. Deskundigheidsbevordering

SportDrenthe ontwikkelt en organiseert cursussen en bijeenkomsten die bijdragen aan de kwaliteit van de sportverenigingen en deskundigheid van de vele vrijwilligers in de sport.

4. Voorlichting en informatie.

SportDrenthe dient als vraagbaak voor verenigingen en burgers enerzijds en sportbonden anderzijds en verspreidt relevante sportinformatie, bulletins en magazines. Ook onderhoudt SportDrenthe een digitaal servicepunt op het internet, www.sportindrenthe.nl.

In de Voorjaarsnota 2006 hebben provinciale staten aanvullende financiën beschikbaar gesteld voor ons sportbeleid onder de koepel van ons sociaal beleid.

In het volgend hoofdstuk doen wij voorstellen waar wij ons de komende jaren samen met ons huidig beleid extra op willen inzetten.

4 Provinciale speerpunten 2006-2008

Wij willen een bijdrage leveren aan het verbeteren van het bewegings- en sportklimaat in Drenthe en aan verandering van leefstijl van Drenthe. Wij willen dat mensen meer gaan sporten en bewegen voor hun gezondheid. In de vorige hoofdstukken hebben wij een aantal ontwikkelingen in de sport beschreven. Deze dienen als basis voor ons sportbeleid voor de komende jaren. Onze missie bij het provinciaal sportbeleid luidt als volgt.

«Wij willen een steviger impuls geven aan nieuwe ontwikkelingen gericht op het vergroten van de deelname aan sport. Wij willen behouden wat de afgelopen jaren aan sportinfrastructuur is opgebouwd. In onze visie is het belangrijk te stimuleren «dat zoveel mogelijk mensen in Drenthe gezond gaan leven, gaan bewegen, en sportief actief zijn». Hierbij gaan wij uit van de eigen kracht van mensen; de keuze voor een gezonde(re) en actieve(re) leefstijl is de logische keus van de Drent zelf».

Dit doen wij door gerichte, specifieke acties en door samen met anderen te werken aan onze speerpunten. De provincie Drenthe kiest voor vier speerpunten voor de komende jaren. Deze speerpunten zijn hierna uitgewerkt in vier programma's.

- 1. Programma Stimulering buurt, onderwijs en sport**
- 2. Programma Sportstimulering en sportpromotie**
- 3. Programma Verbinding sport en gezondheid**
- 4. Programma Versterking sportinfrastructuur**

Wij willen resultaatgericht werken en daarop sturen. Met onze programma's stellen wij ons de volgende resultaten.

- Ruim 60% (nu 53%) van de Drenten sport volgens de NGGB-norm; in 2010 65%.
- Het aantal jongeren (tot 20 jaar) met ernstige vormen van overgewicht is verminderd met 5% (nu ruim 12%).
- Overlast van en problemen door jongeren zijn teruggedrongen door sport- en beweegprojecten.
- Ruim 50% (nu 47%) van de Drenten is lid van een sportvereniging.
- Er is 5% toename van sport onder de 55-plussers.
- Ruim 2.300 mensen met een beperking en/of chronische aandoening zijn actief bij een sportvereniging.
- Een kwaliteitsimpuls voor de vrijwilligers bij sportverenigingen.
- Toename van 1% van het aantal vrijwilligers bij sportverenigingen (nu ruim 40.000).

Resultaten van onze activiteiten zullen worden gevolgd en onderzocht. Hiervoor hebben wij SportDrenthe gevraagd een sportmonitor gaan ontwikkelen. Wij hebben behoefte aan een jaarlijkse analyse van ontwikkelingen en relevant cijfermateriaal over de stand van zaken wat betreft het gehele terrein sport in de provincie Drenthe. In 2008 willen wij een meting doen naar de sportparticipatie van de inwoners van Drenthe.

4.1 Programma Stimulering buurt, onderwijs en sport

Sport heeft een belangrijke vormende waarde voor jongeren. Sociale vaardigheden worden bijgebracht en jongeren krijgen te maken met normen en waarden. Tevens biedt sport een zinvolle vrijetijdsbesteding voor jongeren die zich vervelen. Sport kan bijvoorbeeld een middel zijn om schooluitval te voorkomen. Ook is sport een middel om overgewicht tegen te gaan.

Sportactiviteiten worden steeds meer gezien als onderdeel van een keten van voorzieningen, waarmee jongeren de beste ontwikkelingskansen krijgen. Dat maakt dat afstemming en samenhang van sportactiviteiten op de andere voorzieningen (scholen, kinderopvang, jeugd- en jongerenwerk) in de keten belangrijk worden. Een samenhangende aanpak heeft onze aandacht.

Buurt, onderwijs en sport-impuls

BOS (buurt, onderwijs en sport) is een stimuleringsregeling van het Ministerie van VWS met het doel «door middel van sport achterstanden van jeugdigen (4-19 jaar) aan te pakken op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding en sport en bewegen. Ook de overlast in de buurt kan met de regeling worden aangepakt»⁷.

De BOS-regeling kent een totaalbudget van € 80 miljoen voor de periode 2005-2011 en biedt in totaal ruimte aan de uitvoering van ongeveer 400 projecten. Gemeenten konden voor 1 april 2006 uiterlijk een projectaanvraag indienen. De regeling was niet direct toegankelijk voor provincies. In het vorige hoofdstuk hebben wij de ambities van het Rijk in dit verband al genoemd.

Elf Drentse gemeenten hebben een BOS-aanvraag ingediend. In totaal gaat het om zestien projectaanvragen. Daarbij staan de lokale vragen centraal. Gemeenten hebben zelf kunnen kiezen of zij een probleem willen aanpakken in een dorp, wijk of de gehele gemeente. Het Ministerie van VWS heeft aan tien Drentse projecten subsidie toegekend, zes projecten zijn afgewezen. De projecten die door VWS worden gefinancierd, ontvangen van het ministerie een bijdrage ter grootte van de helft van het totale projectbedrag⁸.

De provincie wil gemeenten ondersteunen bij haar activiteiten binnen de BOS-regeling. Gezamenlijk hebben wij dezelfde ambitie: de kansen op sportdeelname voor alle Drentse jongeren te verbeteren, waarbij wij bijzondere aandacht hebben voor kwetsbare jongeren. Door samen hierin op te trekken met gemeenten en projecten van een provinciale bijdrage te voorzien kan fors ingezet worden om jongeren sportievere en gezonder te laten leven en problemen of problematisch gedrag te voorkomen. Door partijen samen te brengen en financiën te bundelen wordt er meer mogelijk gemaakt, zowel kwantitatief (méér jongeren worden bereikt) als kwalitatief (door uitwisselen van deskundigheid).

Onze ondersteuning bestaat uit een cofinancieringsbijdrage en de inzet van onze instellingen SportDrenthe en STAMM CMO Drenthe. Daarnaast speelt Kobalt als onderwijsondersteuningsorganisatie een rol.

Wij hebben de drie instellingen op het terrein van buurt, onderwijs en sport samengebracht in een zogenaamde provinciale BOS-driehoek. Wij zetten onze provinciale instellingen in om gemeenten en maatschappelijke organisaties te ondersteunen bij de implementatie van BOS en

7 (Samen voor sport, Uitvoeringsprogramma Ministerie VWS, pagina 21).

8 Zie ook bijlage 1 BOS-aanvragen Drentse gemeenten.

willen mogelijk maken dat gemeenten die geen BOS-bijdrage van vws ontvangen toch soortgelijke projecten kunnen uitvoeren. De provinciale BOS-driehoek kan fungeren als een platform waar alle kennis en ervaringen vanuit de BOS-projecten op een plaats worden samengebracht. Gezamenlijk zal er op provinciaal niveau een ondersteuningsaanbod ontwikkeld worden voor gemeenten op basis van hun vragen en behoeften.

Onze voorwaarden voor cofinanciering van de BOS-projecten zijn de volgende.

- De inhoudelijke doelstellingen van de BOS-projecten leveren een bijdrage aan onze ambities met «Drenthe Beweegt».
- In de BOS-projecten zijn vertegenwoordigers van buurt-, onderwijs- en sportorganisaties samengebracht in de lokale projectorganisatie.
- Met de betrokken gemeenten waarvan projectaanvragen zijn afgewezen door vws, willen wij in overleg of het mogelijk is plannen alsnog te realiseren met behulp van provinciale cofinanciering volgens de genoemde voorwaarden
- Gemeenten zijn bereid bij te dragen aan uitwisseling van »best practices«.
- Waar mogelijk werken gemeenten samen met STAMM CMO Drenthe en SportDrenthe.
- De provinciale cofinanciering bedraagt maximaal 25 procent van de totale projectbegroting.
- Per gemeente bedraagt de provinciale cofinanciering voor de gehele projectperiode maximaal € 100.000,--.

Dagarrangementen

In het kader van de landelijke regeling Dagarrangementen & combinatiefuncties hebben tien van de twaalf Drentse gemeenten een aanvraag ingediend bij de Ministeries van OCW en SZW. De provincie Drenthe heeft deze aanvragen mede gestimuleerd van de regeling Multifunctionele dienstencentra (MFD).

Een dagarrangement is een doorlopend aanbod van voorzieningen in opvang, onderwijs en vrije tijd, voor kinderen van 0-16 jaar. Het doel van het onderdeel Dagarrangementen is het realiseren van een jeugdvoorzieningsstructuur met een doorlopend aanbod van opvang, onderwijs, overblijf en sport, welzijns- en culturele activiteiten, die nieuwe oplossingen biedt voor ouders om arbeid en zorg te combineren én bijdraagt aan de ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen.

De brede school is een belangrijke voorziening waarin de basisschool en instellingen hun krachten bundelen om ouders ter zijde te staan in de opvang van hun kinderen en vanuit het perspectief van het kind ontstaat hierdoor een aantrekkelijke leer- en leefomgeving. Een groot aantal gemeenten heeft plannen voor een brede school. Veelal hebben die betrekking op de fysieke kant, de gebouwen. Dit programma dient om de sociale infrastructuur, de samenwerkingskant, te versterken. Gemeenten hebben een regierol in het bevorderen van samenwerking tussen onderwijs, opvang- en vrijetijdsvoorzieningen.

Sportactiviteiten kunnen dus als onderdeel worden meegenomen, zowel op het gebied van het aanbieden van sportvoorzieningen alsook op het gebied van accommodaties.

Vrijwel alle Drentse gemeenten zetten zich in op de bredeschoolontwikkeling, waarbij sport als onderdeel wordt meegenomen in het aanbod buitenschoolse activiteiten. Sportverenigingen worden gezien als belangrijke potentiële samenwerkingspartners bij de brede schoolontwikkeling in Drenthe. In het project Kennisnetwerk brede school willen wij als provincie Drenthe vooral inzetten op het kwalitatief en kwantitatief versterken van alle mogelijke partners in de buitenschoolse opvang.

4.2 Programma Sportstimulering en sportpromotie

Sport onder de aandacht brengen bij de bevolking en deze te enthousiasmeren om te bewegen en/of te sporten is het kerndoel van dit programma. Wij willen aandacht genereren voor bijzondere evenementen en sportmanifestaties. Aandacht vragen voor doelgroepen die minder met sport bezig zijn, zoals allochtonen, ouderen, mensen met een handicap en jongeren.

Sport is van iedereen

Niet alle inwoners van Drenthe nemen even vanzelfsprekend deel aan sport. Wij willen voor vier groepen initiatieven stimuleren waarbij het sportaanbod beter aansluit op hun vraag. Het gaat hierbij om ouderen, allochtonen, werknemers en mensen met een beperking.

Dit zijn groepen die om verschillende redenen onder de norm zitten als het om bewegen gaat. Wij hanteren hiervoor de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Dit is een instrument om de mate van gezond (voldoende) bewegen vast te stellen. De norm is voor kinderen minimaal een uur per dag en voor volwassenen minimaal een half uur matig intensief bewegen op minimaal vijf dagen per week.

Wij maken jaarlijks afspraken met SportDrenthe voor de uitvoering van projecten om de sportdeelname van genoemde groepen te vergroten.

Waar nodig willen wij ook met andere partners samenwerken. Wij hebben speciale aandacht voor mensen met een beperking.

Wij vragen NebasNSG jaarlijks activiteiten te ontwikkelen om deze groep te ondersteunen en mogelijkheden te bieden om deel te nemen aan sport.

Campagne «Drenthe beweegt»

Wij willen de provinciale speerpunten extra ondersteunen door een provinciebrede, campagne te initiëren door gebruik te maken van diverse vormen van communicatie en media.

Doel van de campagne is:

- te laten zien welke mogelijkheden er zijn in Drenthe op het terrein van sport en bewegen;
- verandering van leefstijl met als gevolg dat meer mensen gaan bewegen. «Sport is leuk en gezond».

Uitgangspunt van de campagne zal zijn dat anderen aangezet worden tot nadenken, bewustwording en vervolgens informatie geven waarmee men aan de slag kan. De activiteiten van de sportverenigingen spelen daarom een belangrijke rol bij de uitvoering.

De campagne zal breed ingezet worden, waarbij gemeenten en lokale partijen een belangrijke rol kunnen gaan vervullen om deze campagne mede inhoudelijk vorm te geven en uit te dragen. De campagne heeft in eerste instantie een looptijd tot eind 2007 en zal daarbinnen verschillende thematieken behandelen. Thema's zullen gaan over de onderwerpen van deze notitie. De uitvoering van de campagne zal worden uitbesteed.

Drenthe: Prestaties op topniveau

Topsport en breedtesport zijn met elkaar verbonden. Topsport kan niet zonder breedtesport en breedtesport gedijt niet zonder topsport. Topsport geeft de stimulans om te gaan sporten en meer te bewegen. Topsporters hebben een belangrijke voorbeeldfunctie, zeker wanneer dit samengaat met de uitstraling van topsportevenementen.

Bovendien zorgen topsportevenementen voor een stevige impuls voor de sportdeelname en het vrijwilligerswerk in de provincie, nog los van het economisch effect en de promotionele waarde.

Nordic Walking

Iedereen die regelmatig beweegt, voelt zich niet alleen fitter, maar houdt ook de conditie op peil en onderhoudt deze. Een goede conditie zorgt ervoor dat men minder vatbaar is voor lichamelijke ongemakken.

Daarom organiseert SportDrenthe meerdere activiteiten voor 55-plussers. Nordic Walking is daar één van.

Nordic Walking is een intensieve manier van wandelen met wandelpoles, dat zijn een soort skistokken. Bij deze manier van wandelen wordt flink wat energie verbruikt, doordat niet alleen de benen gebruikt worden, maar ook de armen en rug.

Er worden al jarenlang, zonder onderbreking, kampioenschappen en topsportevenementen in Drenthe georganiseerd. Drenthe heeft dan ook een sterke naam hoog te houden als het gaat om grotere sportmanifestaties. Jaarlijks vinden de wereldbepaalde races op het TT-circuit in Assen plaats. In 2005 was Emmen de speelstad voor het Europees kampioenschap voetbal tot 23 jaar.

Daarnaast is Drenthe de bakermat van de gehandicaptensport op topniveau in Nederland. De provincie heeft een stevige band met de gehandicaptensport die sinds de jaren negentig van de vorige eeuw is ontstaan. In 2003 hebben wij het Europees kampioenschap atletiek voor mensen met een beperking mogen organiseren. Zeer recentelijk fungeerde Drenthe als gastheer voor het IPC wereldkampioenschap atletiek voor mensen met een beperking. Ruim 1.500 topsporters en meer dan 60.000 bezoekers werden verwelkomd.

Grootschalige topsportevenementen

Topsport zien wij als een belangrijke peiler in het realiseren van onze ambities met Drenthe beweegt! Tot nu toe hebben wij vooral prioriteit gegeven aan het binnenhalen en organiseren van topsportevenementen voor mensen met een beperking. Wij willen de goede reputatie die Drenthe op sportief gebied heeft behouden, versterken en waar mogelijk verder uitbouwen. Drenthe wil dé provincie zijn die grootschalige topsportevenementen de ruimte geeft. Dit betekent concreet dat wij meer grootschalige topsportevenementen binnen onze provincie mogelijk willen maken. Het gaat hierbij om topsportevenementen waar veel publiek op af zal komen, evenementen die een voorbeeldfunctie voor de breedtesport vervullen en een promotie-nale waarde hebben voor Drenthe als sportprovincie.

De komende periode zetten wij ons daarom onder andere in om de proloog van de Spaanse Wielervedronde de Vuelta in 2009 in Drenthe te laten plaatsvinden.

Talentontwikkeling en talentondersteuning

De breedtesport is de basis voor de topsport. De weg van breedtesport naar topsport heet talentontwikkeling. Talentontwikkeling vormt de brug tussen beide uitingen van sport. Wij hebben oog voor de relatie tussen top- en breedtesport en willen talentontwikkeling en talentbegeleiding in de provincie blijven ondersteunen. Wij hebben de activiteiten op het vlak van sport, opleiding en ontwikkeling van Drents talent ondergebracht bij het Topsport Steunpunt Noord (TSN, voorheen Olympisch Steunpunt Noord-Nederland)⁹.

Voor talentontwikkeling zijn een goede begeleiding en infrastructuur belangrijk. Deze infrastructuur wordt gevormd door de sportbonden en de samenwerking tussen verenigingen. Daarvoor worden er talentcentra opgezet. Het TSN speelt een belangrijke rol bij de totstandkoming van de talentcentra. Het begeleidt sportbonden en vereniging bij het opzetten en verder ontwikkelen van talentcentra. Wij ondersteunen talentcentra met startsubsidies. Uitgangspunt hierbij is een positief advies van het TSN in dezen en maximaal een centrum per tak van sport in Noord-Nederland. Ook moet het talentcentrum bestemd zijn voor talenten uit Drenthe. Met het TSN maken wij jaarlijks afspraken over de talentontwikkeling en talentbegeleiding in de provincie.

Drents SportGala

Vanaf 2005 wordt jaarlijks het SportGala georganiseerd. Sportminnend Drenthe kan een avond genieten van een feestelijke show waarin verschillende provinciale sportprijzen worden uitgereikt. Met het SportGala, wat samen met tvM en SportDrenthe wordt georganiseerd, willen wij aandacht genereren voor de sport in onze provincie.

Het SportGala creëert een ontmoetingsplaats voor sporters, burgers, het bedrijfsleven en Drentse sportaanbieders.

Daarnaast betekent het uitreiken van diverse sportprijzen niet alleen een aanmoediging voor de winnaar, maar geeft ook naamsbekendheid en positieve beeldvorming over Drenthe als sportieve provincie. Wij hebben ons verbonden aan de prijs voor het Drents sporttalent van het jaar. Het Drents sporttalent van het jaar wordt een jaar lang professioneel ondersteund door het TSN.

4.3. Programma Verbinding sport en gezondheid

Met dit programma willen wij bereiken dat mensen in Drenthe voor hun gezondheid meer gaan sporten en bewegen en dat de keuze voor een gezonde en actieve leefstijl de logische keuze van mensen zelf wordt. Te weinig bewegen is één van de belangrijkste risicofactoren voor te vroeg overlijden van mensen met hart- en vaatziekten of een chronische aandoening.

Gezond door sport

Het leefstijlonderzoek van de Jeugdgezondheidszorg¹⁰ toont aan dat bepaalde groepen, waaronder jeugdigen, te weinig bewegen. Een toenemend probleem onder de jeugd in de basisschoolleeftijd is overgewicht. Voor een aantal van deze kinderen is bewegingsonderwijs in het

---

⁹ Zie ook bijlage 2, Talenten en talentcentra.

¹⁰ Jeugd in Drenthe "Gezondheid en leefgewoonten", GGD Drenthe, mei 2006.

reguliere basisonderwijs niet toereikend. De ervaring leert dat deze bewegingsachterstand en de problematiek van overgewicht bij de jeugdigen niet vanzelf overgaan. Overgewicht bij kinderen kan zelfs zorgen voor een sociaal isolement. Inspanningen om jeugdigen meer te laten bewegen en zich meer te laten aansluiten bij sportverenigingen hebben derhalve een extra positief effect. De levensstijl verbetert en jeugdigen raken minder snel in een isolement.

Succesvol gebleken projecten in dezen zijn initiatieven waarbij jongeren zelf hun leeftijdgenoten activeren om meer te gaan bewegen. Wij willen projecten ondersteunen die zijn afgestemd in het Samenwerkingsverband Preventie Jeugd Drenthe (SPJD) waarin nagenoeg alle instellingen op het terrein van jeugd welzijn zijn betrokken (AMW, JGZ, SportDrenthe, Bureau Jeugdzorg, Kobalt, onderwijs).

Met diverse partners binnen en buiten de sport- en beweegsector willen wij inzetten op een gezonde leefstijl voor verschillende doelgroepen.

Onze prioriteit ligt bij jongeren onder het motto «Vroeg begonnen is vroeg gewonnen». Hierbij ligt ook een duidelijke relatie met de bos-projecten van Drentse gemeenten. Daarnaast speelt bewegen op school en na schooltijd een grote rol om een actievere levensstijl onder jongeren te bevorderen.

Wij willen onze rol gebruiken om partijen bij elkaar te brengen. Meer dan thans het geval is, is een integrale benadering van sport, beweging en gezondheid van essentieel belang.

Wanneer diverse projecten van uiteenlopende partijen worden samengebracht, kunnen doelen sneller worden gehaald.

Wij zullen afspraken met SportDrenthe maken om passende, integrale projecten te leveren voor dit programma.

4.4. Programma Versterking sportinfrastructuur

De sportvereniging is nog steeds de kurk waarop de sport drijft. Voor velen is de sportvereniging een «tweede thuis». Ze biedt sociale binding, gezelligheid, ontspanning én sport in competitie- of recreatief verband. De afgelopen periode heeft de provincie stevig geïnvesteerd in de ondersteuning van de sportverenigingen. Dit blijven wij doen.

Verenigingsondersteuning

Drenthe telt ongeveer 1.300 verenigingen en circa 40.000 vrijwilligers. Het blijkt steeds moeilijker te zijn om als vereniging goed te kunnen blijven functioneren. Verenigingen moeten met de tijd meegaan willen ze bestaansrecht blijven houden. Het is aan de sportvereniging om een aantrekkelijk aanbod te creëren voor alle groepen. Daarnaast zullen sportverenigingen aandacht moeten hebben voor de individuele sporter.

«Modernisering» van de sportvereniging blijft daarom onverminderd veel aandacht vragen. Het kan daarbij gaan om een ontwikkeling die inspeelt op een nieuwe vraag (sportaanbod) maar ook om het spelen van een andere (maatschappelijke) rol (bijvoorbeeld buitenschoolse opvang).

De Drentse sportverenigingen zijn belangrijke partners in het realiseren van onze ambities met Drenthe *beweegt!*

Sportverenigingen kunnen ondersteuning krijgen via SportDrenthe op het terrein van deskundigheidsbevordering. Deze ondersteuning varieert van het organiseren van voorlichtings- en themabijeenkomsten, via korte algemene scholingen naar verenigingsondersteuning op maat. Vooral op het gebied van verenigingsondersteuning op maat wordt hierbij ook onderscheid gemaakt tussen kansrijke toekomstgerichte verenigingen die hun aanbod willen verbreden en aanpassen aan de veranderende vraag en de meer naar binnen gekeerde clubs die nauwelijks tot geen aandacht (kunnen) hebben voor veranderingen.

Wij stellen extra middelen beschikbaar om verenigingen extra te ondersteunen. Hiervoor willen wij onder andere het al bestaande sportservicepunt bij SportDrenthe verder uitbouwen en werkzaamheden beter inrichten. Voor veel inwoners van Drenthe die als vrijwilligers in de sport werkzaam zijn, is het aanbod aan sportmogelijkheden en ondersteuning diffuus. Het sportservicepunt zal een herkenbaar adres moeten zijn waar sport- en bewegingsvragen samenkomen op een punt en afgehandeld kunnen worden. Er moet een transparante, effectieve en efficiënte organisatiestructuur van sportondersteuning in Drenthe ontstaan.

Het is van belang dat er meer intersectorale samenwerking plaatsvindt, met name tussen de partijen van buurt, onderwijs en sport (bos). De sportverenigingen kunnen creatieve nieuwe samenwerkingsverbanden aangaan om hun knelpunten op te lossen. Wij zien veel kansen in

een intensievere samenwerking met bijvoorbeeld het onderwijs. Hiervoor is meer deskundigheid en ondersteuning nodig. Hierbij ligt ook een verbinding met het vrijwilligersbeleid en de al lopende provinciale initiatieven als maatschappelijk betrokken ondernemen en maatschappelijke stages voor jongeren. Wij zullen zowel STAMM CMO als SportDrenthe vragen hun netwerk en deskundigheid in te zetten om sportverenigingen hierop optimaal te ondersteunen.

5 Financieel kader

Tabel 1 Toegekende provinciale middelen-uitgaven

	2006	2007	2008	Totaal
1. Programma Stimulering buurt, onderwijs en sport				
Stimulering bos-impuls: cofinanciering gemeenten*	133.500	171.000	171.000	475.500
Stimulering bos-impuls: inzet SportDrenthe	25.000	25.000	25.000	75.000
Dagarrangementen	p.m.	p.m.	0	0
2. Sportstimulering en sportpromotie				
Sport is van iedereen	224.900	214.000	214.000	652.900
Campagne Drenthe beweegt!	66.500	31.900	0	98.400
Drents Sportgala	15.000	15.000	15.000	45.000
Topsport **	230.000	80.000	80.000	390.000
Talentontwikkeling	14.000	14.000	14.000	42.000
Talentencentra	10.000	10.000	10.000	30.000
3. Verbinding sport en gezondheid				
Gezond door Sport	90.000	90.000	90.000	270.000
4. Versterking sportinfrastructuur				
Verenigingsondersteuning	160.000	160.000	160.000	480.000
Impuls versterking infrastructuur	25.000	20.000		45.000
Totaal 1 tot en met 4	993.900	830.900	779.000	2.567.250

* Zie voor specificatie ook tabellen 3 en 4.

** 200.000 euro provinciale bijdrage in 2006 voor WK atletiek voor gehandicapten en 190.000 euro in 2006-2008 ten behoeve van het binnenhalen van topsportevenementen.

Tabel 2 Budgetruimte

	2006	2007	2008	Totaal
Voorjaarsnota 2006*	225.000	225.000	0	450.000
Prestatiesubsidie SportDrenthe**	288.000	275.000	275.000	838.000
vws Breedtesport	113.450	113.450	0	226.900
Provinciale matching breedtesport	113.450	113.450	113.450	340.350
Reserve mim 2005-2008	0	0	286.550	286.550
Talentontwikkelcentra	24.000	24.000	24.000	72.000
Topsport	230.000	80.000	80.000	390.000
Totaal	993.900	830.900	779.000	2.567.250
Overschot/tekort	0	0	0	0

* In de Voorjaarsnota 2006 is 450.000 euro beschikbaar gesteld voor 2006 en 2007 om in te zetten als cofinanciering van de bos-projecten, een extra impuls voor ondersteuning aan sportverenigingen en de campagne Drenthe beweegt!

** Bedragen zijn ongeïndexeerd.

Tabel 3 Specificatie provinciale cofinanciering BOS-impuls 2006-2008

	2006	2007	2008	Totaal
Aa en Hunze	5.000	5.000	5.000	15.000
Assen	25.000	25.000	25.000	75.000
Borger-Odoorn	25.000	25.000	25.000	75.000
Emmen	25.000	25.000	25.000	75.000
Meppel		25.000	25.000	50.000
Midden-Drenthe	3.000	3.000	3.000	9.000
Noordenveld		12.500	12.500	25.000
Tynaarlo				0
Westerveld	10.000	10.000	10.000	30.000
De Wolden	15.500	15.500	15.500	46.500
Hoogeveen	25.000	25.000	25.000	75.000
Coevorden	0	0	0	0
Totaal	133.500	171.000	171.000	475.500

Tabel 4 Specificatie provinciale cofinanciering BOS-impuls 2009-2012

	2009	2010	2011	2012	Totaal
Aa en Hunze					0
Assen	25.000				25.000
Borger-Odoorn	25.000				25.000
Emmen	25.000				25.000
Meppel	25.000	25.000			50.000
Midden-Drenthe	3.000				3.000
Noordenveld					0
Tynaarlo	25.000	25.000	25.000	25.000	100.000
Westerveld	10.000				10.000
De Wolden	15.500				15.500
Hoogeveen	25.000				25.000
Coevorden					390.000
Totaal	178.500	50.000	25.000	25.000	278.500

N.B.

De dekking voor de provinciale cofinanciering van de BOS-projecten 2009-2012 vindt plaats door beschikbaarheid van de CW-middelen voor de beleidsperiode 2009-2012. Dit door 226.900 euro (provinciale matching breedtesport 2009 en 2010) en 51.600 euro uit beschikbaarheid gelden nieuwe beleidsperiode te bestemmen voor Drenthe beweegt.

Bijlagen

1 Provinciale bijdrage per jaar aan bos-projecten Drentse gemeenten

Gemeente	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Doel	Partners	Gehonor. VWS	Totale begroting
Aa en Hunze	5.000	5.000	5.000	0	0	0	0	Bestrijden achterstanden bewegingsarmoede en overlast jongeren tot 19 jaar.	SportDrenthe, STAMM CMO, GGD, lokale partijen	Nee	75.000
Assen	25.000	25000	25000	25000				Heeft zes BOS projecten ingediend, allen gehonoreerd.	Meerdere partijen, w.o. SportDrenthe, STAMM.	Ja	1.200.000
Borger Odoorn	25000	25000	25000	25000	0	0	0	Terugdringen overlast en achterstanden gezondheid, onderwijs	SportDrenthe, Halt, Lokale partijen, onderwijs	Ja	300.000
Emmen	25.000	25000	25000	25000				Heeft zes projecten ingediend, twee gehonoreerd.	Meerdere partijen voornamelijk lokale organisaties.	Ja	N.n.b.
Meppel	0	25000	25000	25000	25000	0	0	Zinvolle vrijetijdsbesteding, afdame overlast en overgewicht.	SportDrenthe, STAMM CMO, GGD, NIZW, lokale partijen	Nee	400.000
Midden Drenthe	3000	3000	3000	3000	0	0	0	Terugdringen bewegingsarmoede, overgewicht	SportDrenthe, STAMM GGD, lokale partijen	Nee	176.000
Noordenveld	0	12500	12500	0	0	0	0	Bestrijding overgewicht, tegen gaan bewegingsarmoede	SportDrenthe, Kobalt, onderwijs, lokale partijen, Icare	Ja	100.000
Tynaarlo	0	0	0	25000	25000	25000	25000	Bestrijden overgewicht, overlast en bewegingsarmoede	SportDrenthe, STAMM, Kobalt, Icare, GGD, lokale partijen	Ja	501.188
Westerveld	10.000	10.000	10.000	10.000	0	0	0	Terugdringen overgewicht, bewegingsarmoede en overlast	SportDrenthe, STAMM, Kobalt, onderwijs, lokale partijen.	Ja	400.000
De Wolden	15.500	15.500	15.500	15.500	0	0	0	Terugdringen van bewegingsarmoede, overgewicht en overlast	SportDrenthe, STAMM CMO, lokale partijen en onderwijs	Ja	216.000
Hoogeveen	0	0	0	0	0	0	0	Projecten onbekend, wel 1e tranche bij VWS ingediend.	SportDrenthe, lokale partijen	Ja	N.n.b.
Coevorden	0	0	0	0	0	0	0	Geen projecten ingediend		N.v.t.	N.v.t.
Totale lasten	108500	146000	146000	153500	50.000	25000	25000				3.368.190
	133500	171000	171000	178500					(= met bijdrage ad € 25.000,-- voor Hoogeveen)		

2 Talenten en talentcentra

Een talentcentrum (TC) is een organisatievorm (géén fysieke plek) waarin voor een (op basis van vooraf gestelde criteria) geselecteerde groep talenten van een bepaalde tak van sport in hun directe leefomgeving (op verschillende plaatsen in Noord-Nederland) onafhankelijk van en aanvullend op hun eigen vereniging extra faciliteiten worden georganiseerd. Met extra faciliteiten wordt bedoeld: (extra) centrale trainingen onder leiding van toptrainers/coaches, voorlichtingsactiviteiten, (para)medische begeleiding, onderwijsafstemming, etc. Een TC is tevens het expertisecentrum en de uitwisselingsplek van kennis en ervaringen voor talenten, ouders, verenigingen en (top)trainers/coaches binnen dedesbetreffende sport(tak) in Noord-Nederland.

Voordat een TC als zodanig wordt aangemerkt, zal het aan een aantal criteria moeten voldoen die door het NOC*NSF en het Topsport Steunpunt Noord-Nederland (TSN, voorheen Olymisch Steunpunt) zijn opgesteld. Om als TC voor een provinciale subsidie in aanmerking te kunnen komen, is een positief advies van het TSN nodig en zal het TC aan de criteria van het TSN moeten voldoen.

- Aantal door TSN gecertificeerde talentcentra in heel Noord-Nederland: 11
- Aantal TSN talentcentra die volledig zijn gehuisvest binnen de provincie Drenthe: 2 (handbal te Emmen en hippisch te Dwingeloo)
- Aantal TSN talentcentra die deels zijn gehuisvest in Drenthe (ook trainingen in Groningen en/of Fryslân): 3 (zwemmen, tafeltennis en tennis)
- Aantal TSN talentcentra die niet trainen in Drenthe, maar waar wel Drentse sporters deel van uitmaken: 4 (badminton, basketball, turnen, schaken)

Het aantal actief door het TSN begeleide en ondersteunde talenten in Drenthe:

- aantal talenten in regionale top: 52
- aantal talenten in nationale top: 39
- aantal toptrainers/coaches uit Drenthe ondersteund door TSN: 35.

(bron: TSN, Groningen)

